

BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET

TALEPAPIR – DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Samråd i Børne- og Undervisningsudvalget
Titel	Svar på samrådsspørgsmål J, K og L om, at mange børn og unge diagnosticeret med ADHD ikke tilbydes den fagligt set bedste behandling og hjælp, og hvilke initiativer agter regeringen at sætte i værk, så børn og unge diagnosticeret med ADHD får bedre hjælp.
Målgruppe	Børne- og Undervisningsudvalget
Arrangør	Børne- og Undervisningsudvalget
Taletid	9 minutter
Tid og sted	BUU, d. 1. juni 2023 kl. 12.00-13.30 i lokale 2-133

1. Indledende bemærkninger

- Tak. Og jeg vil også i lighed med mine kollegaer takke for indkaldelsen til dette samråd.
- Jeg vil også godt starte med at sige, at da jeg blev børne- og undervisningsminister var der noget, jeg følte mig meget hjemme i, og hvor jeg kendte de politiske diskussioner og derfor ikke blev overrasket. Der var også nogle områder, hvor jeg blev lidt overrasket, og et af de områder var, hvor meget de her diskussioner fylder i den danske skole og blandt forældre i Danmark.
- Som indenrigs- og sundhedsministeren har nævnt, bør man aldrig som udgangspunkt begynde med at medicinere børn. Udgangspunktet bør være pædagogikken og de positive børnefællesskaber, som vores børn er en del af. De udgør den tidlige og forebyggende indsats, og de kan modvirke, at vores børn – uanset om de har særlige behov eller ej - får behov for et behandlingstilbud senere i livet.
- Lad det være min indledning. Så vil jeg godt starte med kort at besvare spørgsmål K om ikke-farmakologiske behandlingstilbud, hvor vi har nogle erfaringer på undervisningsministeriets ressortområde.
- Jeg vil herefter primært svare på spørgsmål L om forebyggende indsatser ved at fokusere på det, der vedrører pædagogik og undervisning på dagtilbud- og skoleområdet samt de ambitioner, vi har i regeringen.

2. Regeringens initiativer for ikke-farmakologiske behandlingstilbud

- På dagtilbuds- og skoleområdet kan der arbejdes med ikke-farmakologisk behandling i dagtilbud, på skolerne og i regi af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, som vi plejer at kalde PPR.
- Individrettede indsatser kan forebygge, at barnets eller den unges situation forværres, så der ikke bliver behov for tungere behandlingstilbud senere.
- Et eksempel er satspuljeinitiativet om lettere behandlingsforløb i PPR. Lettere behandling er indsatser, der bygger på viden, som på struktureret vis hjælper barnet eller den unge med at håndtere psykiske vanskeligheder.
- I projektet om lettere behandling blev der tildelt cirka 100 millioner kroner til 37 kommuner i 2020.
- For at styrke den forebyggende indsats kan det være, at vi politisk skal se på PPR-området. Jeg har også noteret mig, at Reformkommissionen, der kom med deres anbefalinger for et par uger siden, også har anbefalet, at der afsættes midler til at ansætte flere medarbejdere i PPR.
- Lige nu afventer vi faktisk en undersøgelse om et styrket PPR, som er lige på trapperne. Jeg vil afvente resultaterne herfra, inden vi slår søm i eventuelle løsninger.

3. Udfordringer ift. at understøtte forebyggende indsatser i dagtilbud og skoler

- Så til spørgsmål L om understøttelse af forebyggende indsatser i dagtilbud og grundskoler.
- Jeg mener, at det første forebyggende skridt er at sikre, at vores dagtilbud og skoler har velfungerende fællesskaber og gode

læringsmiljøer, som understøtter en faglig og social udvikling hos alle børn.

- Det kræver, at personalet har de rette kompetencer.
- På dagtilbudsområdet viser undersøgelser fra sidste år, at der er flere børn i udsatte positioner i de almene dagtilbud i dag, end der var tidligere. Undersøgelser viser også, at flere børn diagnosticeres, og at der er sket en stigning i antallet af børn med komplekse udfordringer.
- Cheferne på området, både på dagtilbudsområdet og i PPR, oplever også, at der mangler pædagogiske kompetencer, og det pædagogiske personale har en manglende forståelse af, at arbejdet med børn i udsatte positioner er en del af den almindelige pædagogiske opgave i det almene dagtilbud.
- Det tyder derfor på, at der er behov for at styrke den pædagogiske faglighed, hvis dagtilbuddene skal lykkes med at skabe pædagogiske læringsmiljøer, der tilgodeser og understøtter børn i udsatte positioner. Det viser resultaterne fra den netop offentliggjorte kvalitetsundersøgelse i vuggestuer og dagplejer også.
- På grundskoleområdet viser VIVE's evaluering af inkluderende læringsmiljøer fra sidste år, at mange lærere fortsat oplever, at de mangler kompetencer til at hjælpe elever med særlige behov – på trods af et ellers stigende kompetenceniveau. Det gælder særligt i forhold til elever med psykiske udfordringer og elever med udviklingsforstyrrelser som for eksempel ADHD.

4. Regeringens initiativer

- Den tidligere regering indgik en aftale om at ændre læreruddannelsen, så de studerende kan vælge specialpædagogik som linjefag. Det har jeg selv en del fidus til.
- Men det tager år, før de nye lærerstuderende kommer ud på skolerne og bringer deres kompetencer i spil. Derfor er der også behov for noget, der virker på en kortere bane.
- En måde at understøtte de fagprofessionelles kompetencer på er ved at sikre, at der er tilgængelig og let anvendelig viden. Derfor er der også blevet etableret en vidensenhed i Børne- og Undervisningsministeriet kaldet VIBUS, som blandt andet skal styrke indsatsen for børn og unge med særlige behov. Enheden skal udarbejde anbefalinger, både til os politikere på området, og så skal den også levere praksisrettet viden til sektoren – det vil sige både dagtilbud og skoler - om, hvordan de kan styrke de pædagogiske læringsmiljøer i dagligdagen.
- Hvis kompetencer er det ene ben i arbejdet for at skabe gode undervisningsmiljøer, så tror jeg, at organisering er det andet ben.
- Allerede i dag arbejdes der i mange kommuner med at integrere almenområdet og specialområdet – mange steder kalder man det mellemformer. Her inddrages specialpædagogik på forskellig vis, så de pædagogiske læringsmiljøer i dagtilbud og undervisningen i skolerne tilgodeser forskellige behov og kommer alle elever til gode.
- Det er vigtigt at få større viden om den type indsats. Derfor har vi i Undervisningsministeriet besluttet at afsætte en del midler til at få afprøvet mellemformer, holddannelse og co-

teaching mere systematisk og i noget større skala. Det sker blandt andet i regi af denne vidensenhed, jeg nævnte før.

- I de senere år er der fra politisk side prioriteret en række initiativer, som understøtter det forebyggende perspektiv. Det drejer sig blandt andet om at give flere forældre mulighed for at få udsat deres børns skolestart, at sænke klasse loft i indskolingen og – ikke mindst – til indfasning af minimumsnormeringer samt opkvalificering af pædagogisk personale i dagtilbud.
- Færre elever i klassen, flere voksne i institutionerne, styrkelse af fagligheden og bedre mulighed for udsat skolestart er alt sammen noget, der giver bedre forudsætninger for at skabe et godt børnefællesskab og et godt læringsfællesskab.
- Endelig vil regeringen nedsætte Kommissionen for det gode børne- og ungdomsliv, som skal komme anbefalinger til, hvordan mistrivsel og sårbarhed blandt mange børn og unge kan forebygges og afhjælpes.
- Jeg anerkender fuldt ud, at arbejdet med understøttende indsatser er en svær udfordring i kommunerne, men jeg er fortrøstningsfuld i forhold til at samarbejdet både med jer, der er til stede, og med de parter og interessenter, der er omkring vores børn, at vi i fællesskab får fundet de løsninger, som kan hjælpe os med at få imødegået nogle af de udfordringer, vi står med, og som er større i dag, end det var tidligere.
- Tak for ordet.